

5. MEDDELELSE

Linieafprøvning af kalkuner, ænder og gæs

Folmer Høj

I prøveåret 1973-74 har der på Afkomsprøvestationen på Favrholt været afholdt en linieprøve med i alt 1704 kalkuner; desuden har der været 2 prøver, omfattende 2485 ænder samt en prøve med 397 gæs hos P. Raff, Nakke, Rørvig.

Fodring

Til prøven blev anvendt granuleret foder. Startfoderet, der anvendtes de første 6 uger, indeholdt nitrovin, nifurazolidon og amprocidklorid, og voksefoderet, der anvendtes de sidste uger, indeholdt zinkbacitracin. De to blandinger havde følgende sammensætning:

Kalkuner

Hus og pasning

Ved indsættelsen var hele huset opvarmet til 36°C, målt 1½ m over gulvet. Efter 3 døgn blev temperaturen sænket med ½° pr. døgn til 18°C, eller så meget som udetemperaturen tillod. Kalkunkyllingerne blev sat ind på strøelse af havrehalm, da det har vist sig vanskeligt at få fræsespånner af tilfredsstillende kvalitet. For at modvirke et udbrud af forstoppelse på grund af halmspisning blev der givet kråseflint fra ca. en uges alderen, men kalkunerne fik ikke klippet næb.

		Startfoder	Voksefoder
Majs	kg	24,0	40,0
Byg		—	5,0
Hvede	»	21,0	19,7
Sojaskrå	»	44,0	28,0
Kød-benmel	»	2,0	2,0
Sildemel	»	2,0	2,0
Grønmel	»	2,0	—
Tørgær	»	2,0	—
Kogsalt	»	0,2	0,2
Dikalسيومfosfat	»	1,8	1,8
Kridt	»	0,5	0,8
Vitaminforblanding	»	0,5	0,5
I alt	kg	100,0	100,0

	Startfoder		Voksefoder	
	Beregnet indhold	Indhold ifølge kemisk analyse	Beregnet indhold	Indhold ifølge kemisk analyse
kcal. pr. kg foder	2865	2905	2965	2985
pct. p-s ford. renprot.	25,3	22,4	19,3	18,1
g prot. pr. 3000 kcal.	265	231	195	182

Prøvens resultat

Årsgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, uger	Vægt, g	pct. døde	Slagte-kval.	Bryst-vinkel	Foderforbrug, kg	
							pr. kalkun	pr. kg kalkun
1969	8	10	2761	2,2	4,2	106	6,05	2,19
1970	8	10	2890	1,1	5,0	118	6,50	2,25
1972	6	10	2996	2,4	4,9	98	6,54	2,18
1973	20	10	3120	2,8	5,0	117	6,44	2,06
1974	5	10	3026	30,8	4,8	125	5,62	1,86

Vægten af de enkelte hold varierede fra 2908 til 3156 g med et gennemsnit på 3026 g. Karakter for slagtekvalitet har været omtrent den samme som ved de senere års prøver, medens der har været en stigning i kalkunernes brystvinkelmål. Foderforbruget, omregnet til en foderblanding med 3000 kcal., har været usædvanligt lavt med et gennemsnit på 1,86 kg pr. kg kalkun, varierende fra 1,81 til 1,96 kg.

I første leveuge døde 6,7 pct. af de indsatte kalkunkyllinger, og i de sidste 9 uger af opdrætningstiden døde 30,8 pct. af nettokalkunkyllingerne hovedsagelig på grund af forstoppelse. Beregnet i forhold til de indsatte kalkunkyllinger var dødeligheden i hele opdrætningstiden 38,6 pct. Den meget store dødelighed indtraf i perioden fra 1.-3. uge og må tages i betragtning ved vurdering af resultaterne. På slagteriet blev 1,1 pct. af kalkunerne kasseret ved den veterinære kontrol.

Gennemsnitstallene for de enkelte år kan ikke direkte sammenlignes, idet liniekrydsningerne i de enkelte hold er forskellige hvert år.

Ænder

Hus og pasning

Ællingerne blev sat ind på dybstrøelse af fræse-spåner, og ved indsættelsen var huset opvarmet med gaskyllingemødre til 34°C. Efter 3 døgn blev rumtemperaturen sænket med ½° pr. døgn fra

34-28° C i de første 14 dage. Da ællingerne var 14 dage, blev de mærket med et holdnummer i vingen og sat i løbegårde under halvtag.

Fodring

Til prøverne blev anvendt pelleteret foder i hele opdrætningstiden. Startfoderet, af hvilket der blev anvendt ca. 1 kg pr. ælling, indeholdt nifurazolidon. Voksefoderet indeholdt ikke lægemidler eller antibiotika af nogen art, og de to foderblandinger havde følgende sammensætning:

	Startfoder	Voksefoder
Majs	35,0	33,0
Byg	12,0	25,0
Hvede	12,0	10,0
Havre	10,0	8,7
Sojaskrå	20,0	17,0
Kød-benmel	3,0	1,0
Fiskemel	3,0	-
Lucernegrønmelet	2,0	2,0
Salt	0,2	0,3
Dikalciumpfostat	1,0	1,8
Kridt	1,0	0,9
Vitaminforblanding	0,8	0,3
I alt	100,0	100,0

Efter hver prøve blev indsendt foder til kemisk analyse, og det beregnede indhold samt gennemsnit af de to analyser var:

	Startfoder		Voksefoder	
	Beregnet indhold	Indhold ifølge kemisk analyse	Beregnet indhold	Indhold ifølge kemisk analyse
kcal. pr. kg foder	2870	2920	2840	2860
pct. p-s ford. reprot.	17,4	17,2	14,3	14,8
g prot. pr. 3000 kcal.	182	177	151	155

Prøvens resultat

Årsgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, dage	Vægt, g	pct. døde	Slagtekval.	Kødfylde mm	Foderforbrug, kg	
							pr. and	pr. kg and
1969	24	56	2715	1,1	3,8	—	8,36	3,08
1970	24	56	2879	0,3	4,4	15	8,67	3,01
1971	23	56	2893	0,4	3,9	18	8,65	2,99
1972	30	56	3122	0,9	4,8	18	9,58	3,07
1973	28	54	3115	1,2	5,0	17	9,62	3,09
1974	48	56	3089	1,1	4,8	15	9,64	3,12

Vægten af de enkelte hold varierede fra 2629 til 3500 g med en gennemsnitsvægt på 3089 g. Karakter for slagtekvalitet har været næsten ens ved de seneste tre års prøver, til gengæld har målet for brystets kødfylde ikke været helt tilfredsstillende ved de to prøver i år. Foderforbruget, omregnet til en foderblanding med 3000 kcal., har været ret højt; specielt ved den seneste prøve, hvor ændringerne i gennemsnit havde et foderforbrug på 3,18 kg foder pr. kg tilvækst. Foderforbrug varierede ved de to prøver fra 2,83 til 3,33 kg pr. kg tilvækst, altså en forskel på 0,5 kg foder på bedste og dårligste hold.

Dødeligheden har været lav, idet der i første leveuge døde 1,0 pct. af de indsatte ællinger, og i de sidste 7 uger af opdrætningstiden døde 1,1 pct. På slagteriet blev 0,8 pct. af ændrerne kasseret ved den veterinære kontrol.

Ved sammenligning af de enkelte års gennemsnitstal må man være opmærksom på, at liniekrydsningerne i de enkelte hold er forskellige hvert år.

Gæs

Hus, pasning og fodring

Med hensyn til indsættelse, husforhold og pasning henvises til omtalen af dette under afsnittet for ænder.

Til prøven blev anvendt pelleteret foder i hele opdrætningstiden, der anvendtes startfoder de første 2 uger, voksefoder i perioden 2-8 uger og fedefoder i den resterende del af opdrætningstiden, hvor halvdelen af gæssene blev slagtet ved 13- og halvdelen ved 15 ugers alderen. Start- og voksefoder var de samme, som omtalt under afsnittet for ænder; fedefoderet havde følgende sammensætning:

		Fedefoder		
Majs	kg	21,0		
Byg	»	30,0		
Hvede	»	26,8		
Havre	»	10,0		
Sojaskrå	»	4,0		
Kød-benmel	»	2,0		
Lucernegrønsmel	»	3,0		
Salt	»	0,3		
Dikalciumfosfat	»	1,8		
Kridt	»	0,7		
Vitaminforblanding	»	0,4		
			Beregnet indhold	Indhold ifølge kemisk analyse
			2805	2865
		kcal. pr. kg foder	10,5	12,5
		pct. p-s ford. renprot.	113	131
		g prot./3000 kcal.		

Prøvens resultat

Årsgennemsnit for linieprøver

År	Antal hold	Alder, uger	Vægt, g	pct. døde	Slagtekval.	Kødfylde mm	Foderforbrug, kg	
							pr. gås	pr. kg gås
1972	10	16	6733	2,3	4,7	28,8	30,39	4,50
1973	9	13	5910	2,5	4,3	32,8	21,13	3,58
1973	9	15	6460	2,5	4,6	33,5	25,39	3,93

Tilvækst og foderforbrug i perioden 13-15 uger, 1973

Hold nr.	Tilvækst		Foderforbrug, kg	
	13-15 uger, kg	pr. gås	pr. kg tilvækst	
289	1126	5,09	4,52	
285	850	4,01	4,72	
288	745	5,09	6,83	
287	501	4,14	8,26	
286	481	4,06	8,44	
297	400	4,40	11,00	
284	354	3,69	10,42	
298	260	3,71	14,27	
283	231	4,18	18,10	
9 hold	550	4,26	7,75	

På 13 uger opnåede de 9 hold en gennemsnitsvægt på næsten 6 kg med et foderforbrug på 3,58 kg pr. kg gås, altså en ret væsentlig foderbesparelse ved den tidlige slagtealder. Ved prøven i 1972 havde gæssene på 16 uger et foderforbrug på 4,50 kg pr. kg tilvækst. Ved de 13 uger var karakteren for slagtekvalitet nogenlunde og brystets kødfylde meget tilfredsstillende.

Slutvægten ved 15 uger var 273 g lavere end 16 ugers vægten sidste år, karakteren var den samme, men brystkødets tykkelse var ca. ½ cm bedre end sidste år, desuden har nedsættelsen af slagtealderen med en uge bevirket en nedgang i foderforbrug på over 0,5 kg pr. kg tilvækst.

Som ventet var 13 ugers gæs meget vanskelige at plukke, men ved 15 uger var fjerudviklingen så langt fremme, at plukningen ikke voldte så store problemer.

En opgørelse over de sidste 2 uger af opdrætningstiden viser, at de enkelte holds vækstenergi har været meget forskellig i denne periode; den daglige tilvækst varierede fra 16 og helt op til 80 g,

hvilket har bevirket, at de bedste hold ved 13 uger ikke havde den største slutvægt ved 15 ugers alderen. Det viste sig, at de hold, der havde den største tilvækst i de sidste 2 uger, også opnåede den bedste slutvægt. I gennemsnit var tilvæksten de sidste 14 dage 550 g med et foderforbrug på 7,75 kg pr. kg tilvækst.

Resultaterne fra de enkelte prøver har været offentliggjort i meddelelser fra forsøgslaboratoriets fjerkræafdeling, kalkunprøven den 5. juli 1974, de to andep prøver den 16. november 1973 og 5. juli 1974 og prøven med gæs den 3. oktober 1973.

Sammen drag

Ved linieprøven med kalkuner blev afprøvet i alt 1704 kalkuner. På 10 uger blev opnået en gennemsnitsvægt på 3026 g, en karakter for slagtekvalitet og kødfylde på 4,8 (der anvendtes en skala fra 1-8 med 8 som det ideelle) og et brystvinkel-mål på 125°. Foderforbruget var 1,86 kg pr. kg kalkun.

Linieprøverne med ænder omfattede 2485 ænder, der på 56 dage opnåede en gennemsnitsvægt på 3089 g, en karakter på 4,8 og et gennemsnitligt mål for brystets kødfylde på 15 mm, og foderforbruget var 3,12 kg pr. kg and.

Prøven med gæs bestod af 397 gæs, hvoraf halvdelen blev slagtet ved 13 og halvdelen ved 15 ugers alderen. Ved 13 uger var gennemsnitsvægten 5910 g, karakter for slagtekvalitet og kødfylde 4,3, brystets kødfylde 32,8 mm og foderforbrug 3,58 kg foder pr. kg gås; ved 15 uger var de tilsvarende tal 6460 g, 4,6 33,5 mm og 3,93 kg foder.